

Kuki se vrača 7+

pedagoško gradivo

avtorica: Barbara Hanuš

kazalo

uvodna beseda.....	3
o filmu.....	3
filmografski podatki	3
vsebina	4
o avtorju	5
izhodišča za pogovor o filmu in delo v razredu	6
boj dobrega in zla	6
igrača nekoč in danes	6
dom je tam, kjer se počutimo varne	6
medbesedilne povezave (h knjigam in filmu).....	8
povezava z učnim načrtom	8

Kolofon | Kuki se vrača • Gradivo za učitelje in starše Kinobalon • Idejna zasnova: Petra Slatinšek, Barbara Kelbl • Uredila: Barbara Kelbl • Avtorica: Barbara Hanuš • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Gradivo o filmu in slikovno gradivo: distributer filma • Izdal v elektronski obliki: Javni zavod Kinodvor, 2011 • Kinodvor dovoljuje in spodbuja nadaljnjo uporabo gradiva v filmsko-vzgojne namene. Gradivo je oblikovano kot pomoč staršem ali strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Za vse druge uporabe nam pošljite pisno prošnjo na kinobalon@kinodvor.org.

uvodna beseda

Film **Kuki se vrača** nas popelje v domišljjsko bogat svet oživiljenih predmetov. Plišasti medvedek Kuki mora zapustiti svojega lastnika. S smetišča zbeži v gozd, od tam pa se odpravi na dolgo pot, da bi se spet vrnil domov. Premagati mora veliko težav, kar mu brez pomoči čuvaja gozda Hergota ne bi uspelo.

Film z oskarjem nagrajenega režiserja Jana Svěráka domišljeno povezuje igrani in lutkovni film.

o filmu

filmografski podatki

Kuki se vrača (Kuky se vrací), Češka, Danska Czech Republic, 35 mm, 95 minut, Denmark 2010

režija Jan Svěrák

scenarij Jan Svěrák

fotografija Vladimír Smutný, Mark Bliss

glasba Michal Novinski

montaža Alois Fišárek

igrajo Zdeněk Svěrák (Hergot/Goddam), Ondřej Svěrák (Kuki/Kooky, Ondra), Jiří Macháček (Anuška), Pavel Liška (Rohanek), Petr Čtvrtníček, Oldřich Kaiser, Kristýna Fuitová

producenta Jan Svěrák, Eric Abraham

produkcija Biograf Jan Sverak, Česká Televize, Phoenix Film Investments

festivali, nagrade (izbor) Karlovi Vari (posebna nagrada žirije), češki lev 2011 za najboljšo montažo, zvok in glasbo

vsebina

Šestletni Ondra je že šolar, a mama pravi, da se včasih obnaša kot dojenček. Prepričana je, da nekaterih igrač ne potrebuje več. Ko čisti njegovo sobo, je med igračkami, ki jih da med smeti, tudi plišasti medvedek Kuki. Ondra je na medvedka zelo navezan in težko mu je, ker ga mama vrže stran. Fant ima astmo, zato mu dovolijo, da izmed plišastih igračk obdrži le rumenega slončka, ki ga mama lahko opere. Kuki pristane na smetišču, Ondra pa brez njega težko zaspi. Plišastega slončka uči moliti, v molitvi prosi: *»Kuki, naredi nekaj. Reši se.«*

Medvedek Kuki res shodi in zapusti odlagališče odpadkov. Pride v gozd, kjer spozna gozdnega čuvaja Hergota. Kuki mu pove, da se je izgubil in da bi se rad vrnil k Ondri. Tam mu je bilo lepo, saj sta se skupaj igrala in zvečer skupaj odšla spat. Hergot pa pravi, da se v gozdu ne igrajo. Živali se borijo, da preživijo.

V gozdu je veliko prebivalcev. Hergota vsi sprašujejo, kdo je prišlek. Pove jim, da je to Kuki, ki se je izgubil. Bitji s smetišča, Vilica in Plastenka, v gozdu pobirata smeti in želita odpeljati še Kukija. Gozdna bitja mu rečejo, da sta prišla ponj prijatelja, Kuki pa noče z njima. Pravi: *»Ne, ne spadam na smetišče. Samo izgubil sem se.«* A Vilica in Plastenka vztrajata: *»Vzela bova vse, kar ne sodi v gozd.«* Kam sodi Kuki?

V gozdu najdejo mobilni telefon in Kuki zavrti domačo številko. Mama dvigne slušalko in Kuki pove: *»Sem Kuki. Hočejo me odpeljati na smetišče. Povej jim, da imam dom, in pridi me iskat, prosim.«* A mama njegovih besed ne razume in slušalko odloži.

Ali bodo gozdna bitja dopustila, da Vilica in Plastenka Kukija odpeljeta? Nekateri pravijo: *»Če ne želi iti, ga ne moremo prisiliti.«* Drugi rečejo: *»Morda pa si želi, saj se smehlja.«* Kuki jim odgovarja: *»Ne morem pomagati, vedno se smehljam. Nočem na smetišče.«* Vilica in Plastenka gozdnim bitjem grozita: če jima ne dajo Kukija, bodo tudi vse smeti ostale v gozdu. Gozdni čuvaj Hergot se odloči, da Kukija ne smeta vzeti, a Anuška, ki si želi postati nova gozdna čuvajka, je drugačnega mnenja. Hergot Kukija ščiti, Anuška pomaga Vilici in Plastenki.

Za Kukija se začne dolga in naporna pot domov. Hergot pravi, da mora le slediti soncu. Kuki odide, a ko sonce zaide, je spet nazaj. Hergot se jezi, pove mu, da ne more ostati pri njem, ker pa je dobrončen, ga ne spodi. Kuki je lačen in strah ga je, saj je doslej ponoči vedno spal pri Ondri. Hergot mu ponudi večerjo in takrat izvemo, da Kuki doma nikoli ni jedel.

Ondra v svoji postelji močno misli nanj, k sebi stiska rumenega slončka. Kuki pa zleze kar k Hergotu, saj ni vaje spati sam. Zjutraj mora znova na pot. A zdaj sonce ni tam, kjer je bilo prejšnji večer. Kam naj gre? Gozdni čuvaj Hergot mora Kukiju pomagati, saj sam ne zmore dolge poti. Pravi, da ga bo peljal, ker pa že slabo vidi, naj Kuki gleda, kje morata voziti. Kuki se uči, kaj je levo in kaj desno. Pot je polna nevarnosti. Anuška, Vilice in Platenka so jima ves čas za petami, saj bi Kukija rade odpeljale.

Potovanje se srečno konča. Dolga pot, ki jo Hergot in Kuki opravita skupaj, ju zbliža. Ondra je medtem tako zelo pogrešal svojega medvedka, da je zbolel. Ko se zave, da je Kuki premagal vse težave in prišel domov, ozdravi. On ve, kaj vse je Kuki doživel, mama pa misli, da je vse to le sanjal. Ondra se odloči, da bo svojega ljubega medvedka pustil brezdomcu, ki umre. Je ta brezdomec Hergot? Bo po smrti postal majhen in odšel v gozd? Se bo Kuki vrnil iz gozda? Ondra verjame, da se Kuki lahko vrne, saj je to že naredil.

o avtorju

Jan Svěrák je eden najbolj znanih sodobnih čeških filmskih ustvarjalcev. Rojen je bil leta 1965 v Žatecu na Češkem. Diplomiral je na praški FAMU iz dokumentarne režije. Že v času študija je postal opažen, zahvaljujoč dokumentarcu **Ropaci**, za katerega je prejel študentskega oskarja (1988). Mednarodno slavo mu je prinesla tragikomedija **Kolja**, za katero je prejel oskarja za najboljši tujejezični film. V svoji filmski karieri se loteva zelo različnih žanrov.

»Ime Kuki mi je verjetno všeč, ker izhaja iz češke besede »gledati« (koukat), ogledovati si svet okoli sebe. Kuki ima velike oči in skozi njega lahko opazujemo svet gozdnih bitij. To mi je bilo všeč.« - Jan Svěrák

izhodišča za pogovor o filmu in delo v razredu

Glavni lik v filmu je plišasti medvedek, njegovo življenje opazujemo v svetu ljudi (Ondra in njegova družina) in v skrivnostnem gozdu, kjer živijo domišljjski liki (Hergot, Anuška in druga bitja iz gozda, Vilice, Plastenka).

boj dobrega in zla

Hergot pooseblja dobro, Anuška zlo. Tako kot v pravljicah tudi tu vidimo boj dobrega in zla; na koncu dobro zmaga.

Pogovarjajmo se z otroki, kako so ljudje in gozdna bitja ravnali, in poiščimo motive za njihova dejanja. Zakaj je Anuška pomagala Vilici in Plastenki? Kako je Hergot pokazal svoj pogum? Kako so ptice pomagale Kukiju? Zakaj je dal Ondra Kukija brezdomcu?

igračke nekoč in danes

Ondra je bil zelo navezan na svojega medvedka Kukija. Ali imajo tudi naši otroci medvedka? Kako mu je ime? Kakšen je? Ali spi v njihovi postelji?

Katere so najljubše igračke naših otrok? Kaj se z njimi igrajo? So najljubšo igračko že kdaj izgubili? So se morali od nje ločiti?

S katerimi igračkami pa so se radi igrali njihovi starši, stari starši? Ali imajo še katero od svojih igrač?

dom je tam, kjer se počutimo varne

Kuki mora zapustiti dom, zato mu je težko. Hudo pa je tudi dečku, ki ostane brez plišastega medvedka.

Kuki prvič prespi stran od doma. Doma se je vedno stiskal k Ondri, zdaj pa ga je strah. Tudi Ondra ne more zaspati. Zakaj? Pogovarjajmo se z otroki, ali so že kdaj prespali drugje. So vzeli s seboj tudi svojo igračko? Jim je bilo prijetno?

Kuki zvečer reče Hergotu: »Doma vedno rečemo lahko noč.« Ko mu Hergot vošči lahko noč, ga Kuki vpraša: »Kaj pa poljubček, objem?« Kakšni pa so naši obredi pred spanjem? Kaj si takrat najbolj želimo?

Ponoči zleze Kuki k Hergotu, saj ni vajen spati sam. Kaj pa naši otroci? Ostanemo ponoči vedno v svoji postelji?

Film spodbuja pogovor še o drugih temah:

- Ondra ima astmo. Kakšna bolezen je to? Ali poznamo koga, ki ima astmo?
- Hergot je že star in slabo vidi. Pravi pa, da takrat, ko si star, vnaprej vidiš, kaj se bo zgodilo. Kdo od naših bližnjih je že star? Ali še dobro vidi, sliši, hitro hodi? Ali veliko ve? Kaj se z njim/njo pogovarjamo, igramo? Ali pazi na nas, tako kot je Hergot pazil na Kukija?
- Hergot kadi. Kuki mu pove, da je Ondrov očka nehal kaditi, ker se je bal, da bo umrl. Zakaj kajenje škoduje zdravju?
- Kuki in Hergot se pogovarjata o smrti. Hergot pravi, da smrt ni konec, da postanemo nekaj drugega, tako mora biti. Ali je že umrl kdo, ki smo ga imeli zelo radi? Na kaj pomislimo, ko se spomnimo nanj? Kako je umrl brezdomec?
- V filmu poleg gozdnih bitij in ljudi vidimo še živali. Katere?
- Kuki je pristal na smetišču. Na njem je veliko vrečk iz polivinila. Kaj storimo, da bi bilo v naravi čim manj odpadkov, kako jih ločujemo?
- V žitu je prišlo do požara. Zakaj? Kako preprečimo požar in kako ravnamo ob požaru?

medbesedilne povezave (h knjigam in filmu)

Naslov **Kuki se vrača** nas spomni na knjigo *Lassie se vrača* (napisal Eric Knight, prevedel Avgust Petrišič, Mladinska knjiga, prvi prevod 1952, kasneje še več izdaj). Tako kot je Lassie premagal veliko težav, da se je vrnil k lastniku, je tudi Kuki prehodil dolgo in nevarno pot, da se je vrnil k Ondri.

Kuki je plišast medvedek. V slovenski mladinski književnosti je najbolj priljubljen plišasti medvedek Piki Jakob, njegove dogodivščine opisuje Kajetan Kovič. Preberimo otrokom kratke zgodbe iz knjige *Moj prijatelj Piki Jakob*.

Oživiljena igrača je osrednji motiv zgodb Majde Koren *Eva in kozel*.

Svet oživiljenih igrač spoznamo v lutkovnem animiranem filmu **Kdo ima danes rojstni dan**. **Kuki se vrača** je film z oskarjem nagrajenega češkega režiserja Jana Svěráka, film **Kdo ima danes rojstni dan** pa je prav tako delo češkega režiserja – ustvaril ga je Jiří Barta. Igračko, deklico Sončico, ugrabi Zlatoglav, Kukija pa mama vrže v smeti. V obeh filmih plišasta medvedka oživita, oba morata pokazati pogum, da rešita zaplet. Zanimivo je, da je v obeh filmih ena izmed nevarnosti požar. Dejavnosti, ki so predlagane ob ogledu filma **Kdo ima danes rojstni dan**, nam lahko popestrijo tudi čas po ogledu filma **Kuki se vrača**. Poiščimo jih na: http://www.kinodvor.org/media/kdo_ima_danes_rojstni_dan_pg.pdf.

povezava z učnim načrtom

spoznavanje okolja: Pogovarjamo se o igračah nekoč in danes. Otroci prinesejo v šolo svojo najljubšo igračo, to igračo rišemo (povezava z likovno vzgojo) in uprizorimo pogovor igrač (povezava s slovenščino).

likovna vzgoja: Skrivnostni gozd, v katerega zaide Kuki, ponuja veliko motivov za slikanje. Kakšna so bitja, ki živijo v tem gozdu? Zamislimo si še druge nenavadne prebivalce.

razredna ura: Film spodbuja pogovor o strahu, nasilju, bolezni, smrti, medsebojni pomoči ... Razmišljajmo o tem, kdaj se počutimo varno in kaj lahko doma ali v razredu storimo, da nam je dobro.